

KONVENCIJA DĖL NEPRIIMTINO VAIKŲ DARBO UŽDRAUDIMO IR NEATIDĖLIOTINŲ VEIKSMŲ TOKIAM DARBUI PANAIKINTI

Konvencija Nr. 182

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,
Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta Ženevoje ir 1999 m. birželio 1 d. susirinkusi į 87-ąją sesiją, ir
manydama, kad būtina priimti naujus dokumentus, kuriais numatoma uždrausti ir panaikinti nepriimtina vaikų darbą, kaip pagrindinį nacionalinių ir tarptautinių veiksmų prioritetą, įskaitant tarptautinį bendradarbiavimą ir paramą, siekiant papildyti 1973 m. Konvenciją dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus ir Rekomendaciją dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus, kurios toliau išlieka pagrindiniai su vaikų darbu susiję dokumentai, ir
manydama, kad siekiant veiksmingai panaikinti nepriimtina vaikų darbą reikia imtis neatidėliotinų ir visapusiškų veiksmų, atsižvelgiant į nemokamo pagrindinio išsilavinimo svarbą ir būtinybę atitraukti vaikus nuo šitokio darbo bei pasirūpinti jų rehabilitacija ir socialine integracija bei jų šeimų poreikiais, ir
primindama 1996 m. Tarptautinės darbo konferencijos 83-ojoje sesijoje priimtą Rezoliuciją dėl vaikų darbo panaikinimo, ir
pripažindama, kad vaikų darbas dažniausiai yra skurdo pasekmė ir kad ilgalaikis šios problemos sprendimas priklauso nuo subalansuoto ekonominio augimo, kuris skatina socialinę pažangą, ypač skurdo sumažinimą ir visuotinį švietimą, ir
primindama Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos 1989 m. lapkričio 20 d. priimtą Vaiko teisių konvenciją, ir
primindama Tarptautinės darbo konferencijos 86-ojoje sesijoje 1998 m. priimtą TDO Deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe ir jos įgyvendinimo programą, ir
primindama, kad kai kurį nepriimtina vaikų darbą reglamentuoja kiti tarptautiniai dokumentai, visų pirma 1930 m. Konvencija dėl priverstinio ar privalomojo darbo bei 1956 m. Jungtinių Tautų Organizacijos Papildoma konvencija dėl vergijos, prekybos vergais, institucijų ir panašios į vergiją veiklos panaikinimo, ir
nusprendusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl vaikų darbo, o tai yra ketvirtasis sesijos darbotvarkės klausimas, ir
nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją,
tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt devintų metų birželio septynioliktą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1999 m. Nepriimtino vaikų darbo konvencija:

1 straipsnis

Kiekviena šią Konvenciją ratifikavusi Organizacijos narė skubos tvarka imasi neatidėliotinų ir veiksmingų priemonių, kad garantuotų nepriimtino vaikų darbo uždraudimą ir panaikinimą.

2 straipsnis

Šioje Konvencijoje terminas „vaikas“ reiškia kiekvieną jaunesnį negu 18 metų asmenį.

3 straipsnis

Šioje Konvencijoje terminas „nepriimtinas vaikų darbas“ reiškia:

a) visas vergijos formas arba į vergiją panašią veiklą, pavyzdžiui, vaikų pardavimą ir prekybą jais, tarnavimą už skolas ir baudžiavą, taip pat priverstinį ar privalomą darbą, įskaitant priverstinį ar privalomą vaikų verbavimą dalyvauti ginkluotuose konfliktuose;

b) vaiko naudojimą, įsigijimą ar siūlymą įsigyti prostitucijos tikslais, pornografinėi produkcijai gaminti ar pornografiniams pasirodymams;

c) vaiko naudojimą, įsigijimą ar siūlymą įsigyti neteisėtai veiklai, ypač narkotikų gamybai ir prekybai jais, kaip apibrėžta atitinkamose tarptautinėse sutartyse;

d) darbus, kurie dėl savo pobūdžio ar aplinkybių, kuriomis jie atliekami, gali pakenkti vaikų sveikatai, saugumui ar moralei.

4 straipsnis

1. 3 straipsnio d punkte nurodytus darbus nustato nacionaliniai įstatymai ar kiti teisės aktai arba kompetentinga institucija, pasikonsultavusi su atitinkamomis darbdavių ir darbuotojų organizacijomis, atsižvelgdama į atitinkamas tarptautines normas, ypač 1999 m. Rekomendacijos dėl nepriimtino vaikų darbo 3 ir 4 punktus.

2. Pasikonsultavusi su atitinkamomis darbdavių ir darbuotojų organizacijomis kompetentinga institucija nustato tokių darbų buvimo faktus.

3. Pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytų darbų sąrašas yra periodiškai peržiūrimas ir, jei reikia, keičiamas konsultuojantis su atitinkamomis darbdavių ir darbuotojų organizacijomis.

5 straipsnis

Kiekviena Organizacijos narė, pasikonsultavusi su darbdavių ir darbuotojų organizacijomis, nustato arba nurodo tinkamus šios Konvencijos nuostatų įgyvendinimo kontrolės būdus.

6 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė kuria ir įgyvendina veiklos programas, kuriomis visų pirma siekiama panaikinti nepriimtina vaikų darbą.

2. Tokios veiklos programos kuriamos ir įgyvendinamos konsultuojantis su atitinkamomis valdžios institucijomis ir darbdavių bei darbuotojų organizacijomis atsižvelgiant, jei reikia, ir į kitų suinteresuotų grupių nuomones.

7 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė imasi visų reikiamų priemonių, kad būtų veiksmingai diegiamos ir įgyvendinamos šios Konvencijos nuostatos, įskaitant baudžiamųjų arba, jei reikia, kitokių sankcijų parinkimą ir taikymą.

2. Kiekviena Organizacijos narė, atsižvelgdama į švietimo svarbą panaikinant vaikų darbą, nustatytu laiku imasi veiksmingų priemonių tam, kad:

a) būtų užkirstas kelias įtraukti vaikus į nepriimtina vaikų darbą;

b) būtų suteikta būtina ir tinkama tiesioginė parama vaikams atitraukti juos nuo nepriimtino vaikų darbo, jų reabilitacijai ir socialinei integracijai;

c) visiems nuo nepriimtino vaikų darbo atitrauktiems vaikams būtų užtikrinta galimybė įgyti nemokamą pagrindinį išsilavinimą ir visada, kai įmanoma ir tinkama, profesinį pasirengimą;

d) būtų surasti vaikai, patekę į ypač rizikingas sąlygas, ir užmegztas ryšys su jais; ir

e) būtų atsižvelgta į ypatingą mergaičių padėtį.

3. Kiekviena Organizacijos narė paskiria kompetentingą instituciją, atsakingą už šios Konvencijos nuostatų įgyvendinimą.

8 straipsnis

Stiprindamos tarptautinį bendradarbiavimą ir (arba) paramą, įskaitant paramą socialinei ir ekonominei plėtrai, skurdo mažinimo programoms ir visuotiniam švietimui, Organizacijos narės imasi reikiamų veiksmų, kad padėtų viena kitai įgyvendinti šios Konvencijos nuostatas.

9 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo raštai siunčiami Tarptautinio darbo biuro generaliniam direktoriui įregistruoti.

10 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo raštus yra įregistravęs Tarptautinio darbo biuro generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po 12 mėnesių nuo tos dienos, kai generalinis direktorius įregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo raštus.

3. Kiekvienoje valstybėje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po 12 mėnesių nuo jos ratifikavimo raštų įregistravimo dienos.

11 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti, nusiųsdama Tarptautinio darbo biuro generaliniam direktoriui įregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo įregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją ir pasibaigus šio straipsnio 1 dalyje nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimt metų, o vėliau Organizacijos narė galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje numatyta tvarka.

12 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo raštų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, įregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gauto antrojo ratifikavimo rašto įregistravimą, generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

13 straipsnis

Tarptautinio darbo biuro generalinis direktorius nusiunčia Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui įregistruoti pagal Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatų 102 straipsnį išsamius duomenis apie visus ratifikavimo raštus ir pareiškimus dėl denonsavimo, kuriuos jis yra įregistravęs pagal ankstesnių straipsnių nuostatas.

14 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba mano, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

15 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, visiškai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujojoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

a) kuriai nors Organizacijos narei ratifikavus naująją pakeičiančiąją konvenciją, nepaisant 11 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija tuo atveju, kai naujoji pakeičiančioji Konvencija yra įsigaliojusi;

b) nuo naujosios pakeičiančiosios konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti nebegali.

2. Ši dabartinės formos ir turinio Konvencija kiekvienu atveju galioja toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančiosios konvencijos.

16 straipsnis

Šios Konvencijos tekstai anglų ir prancūzų kalbomis turi vienodą teisinę galią.
